

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย

2.1.1 บ้านไถยวน ที่ดอยสะเก็ด เชียงใหม่...(อรศิริ ปาณินท์, 2539 : 101-115) เมื่อกล่าวถึง ไถยวนหรือไถยวน คือ การกล่าวถึงคนไทยที่มีวัฒนธรรมโดดเด่นเฉพาะกลุ่มคือวัฒนธรรมล้านนา ในกลุ่มคนไทยในภาคเหนือตอนบนมีกลุ่มอนุวัฒนธรรมหลายกลุ่ม เช่น ไถใหญ่ ไถลื้อ และกลุ่มใหญ่ที่สุดคือไถยวนหรือคนเมือง

การตั้งถิ่นฐานทางกายภาพกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ การตั้งชุมชนของไถยวนจะตั้งบนที่ราบลุ่มริมลำน้ำ เกาะตัวยาวไปตามลำน้ำน้อยใหญ่ สังคมของไถยวนเป็นสังคมเกษตรกรรม ดังนั้นความเชื่อต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการอยู่รอดของชีวิตที่เกี่ยวข้องกับดินฟ้าอากาศและความอุดมสมบูรณ์ทางการเกษตรเป็นสิ่งที่ฝังแน่นอยู่ในวัฒนธรรมไถยวนและภูมิปัญญาที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศวิทยา คือ ความร่วมมือกันช่วยเหลือกันให้ทั้งความร่วมมือและอบอุ่นไปพร้อมๆกัน ลักษณะทางภูมิศาสตร์ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มริมแหล่งน้ำ ที่ราบในหุบเขาต่างๆแห่งต้องพึ่งพาอาศัยน้ำเพื่อการเกษตร จึงจำเป็นต้องมีวิธีนำน้ำจากแหล่งต่างๆเข้าไปถึงได้ทุกพื้นที่ในชุมชน ระบบการรักษานิเวศวิทยา ลักษณะนี้ทำให้ชุมชนไถยวนมีความร่วมมือกัน อบอุ่น เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน

ลักษณะทางกายภาพของชุมชน ชุมชนชนบทหรือหมู่บ้านมีโครงสร้างทางกายภาพเช่นเดียวกับชุมชนเมือง คือ ประกอบด้วยลานกลางหรือช่วงบ้าน เป็นที่ตั้ง “เสาไถบ้าน” ซึ่งเป็นศูนย์รวมกิจกรรมทางประเพณีของหมู่บ้าน

บริเวณบ้าน โครงสร้างทางกายภาพของผังบริเวณบ้าน คือในแต่ละบ้านจะประกอบด้วยรั้วบ้าน ภายในรั้วจะเข้าถึงลานหรือช่วงบ้านซึ่งอยู่บริเวณหน้าบ้านที่กวาดเตียน สะอาด รมรื่นและเชื่อเชิญ บริเวณทางเข้าบ้านจะพบศาลพระภูมิและศาลจตุโลกบาล ซึ่งเป็นพระที่คุ้มครองให้ร่มเย็นเป็นสุข ไกล่ๆตัวบ้านจะเป็นยั้งข้าว โรงเลียงสัตว์ โรงเก็บของต่างๆ หลังบ้านมีตอมอบาน้ำ สวนครัว และสวนผลไม้ ท้ายบ้านริมรั้วจะพบหอเสื่อบ้านซึ่งเป็นศาลผีประจำบ้านเป็นผีบรรพบุรุษ เป็นศาลตั้งบนเสา 6 เสาพร้อมมีเครื่องเช่นสังเวดั่งภายในศาล บ้านไถยวนมีบ่อน้ำใช้หลายบ่อ มีบ่อน้ำบ้านซึ่งใช้ชำระล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน บ่อหลังบ้านไกล่ครัว และอาจมีบ่อใกล้ตอมอบาน้ำ รั้วบ้านมี 3 ประเภท คือ รั้วตาแสงเป็นรั้วไม้ไผ่สาน ตาสีเหล็กมโตะซึ่งสามารถใช้ปลูกไม้เลื้อยต่างๆให้ความเขียวชอุ่มก่อนเข้าถึงตัวบ้านเป็นรั้วชั่วคราว รั้วถั่วหรือรั้วตั้งป่องเป็นรั้วไม้ไผ่ที่ใช้ไม้ไผ่เป็นคร่าวนอนสอดทะลุไม้ไผ่ที่เป็นเสาแสดงการกั้นอาณาเขต และรั้วสลาบเป็นไม้ไผ่ขัดกันตามแนวตั้งทึบและ

แน่นอน บางบ้านใช้สองชั้นเพื่อความปลอดภัยมากขึ้น รั้วบ้านไถยวนจะให้ลักษณะเฉพาะที่แสดงถึงวัฒนธรรมและลักษณะทางนามธรรมที่ลึกซึ้งมาก เพราะเรามองเห็นรั้วเตี้ยๆต่อเนื่องผนวกกับไม้คอกไม้ประดับเกาะตามรั้วเป็นที่น่ารื่นรมย์

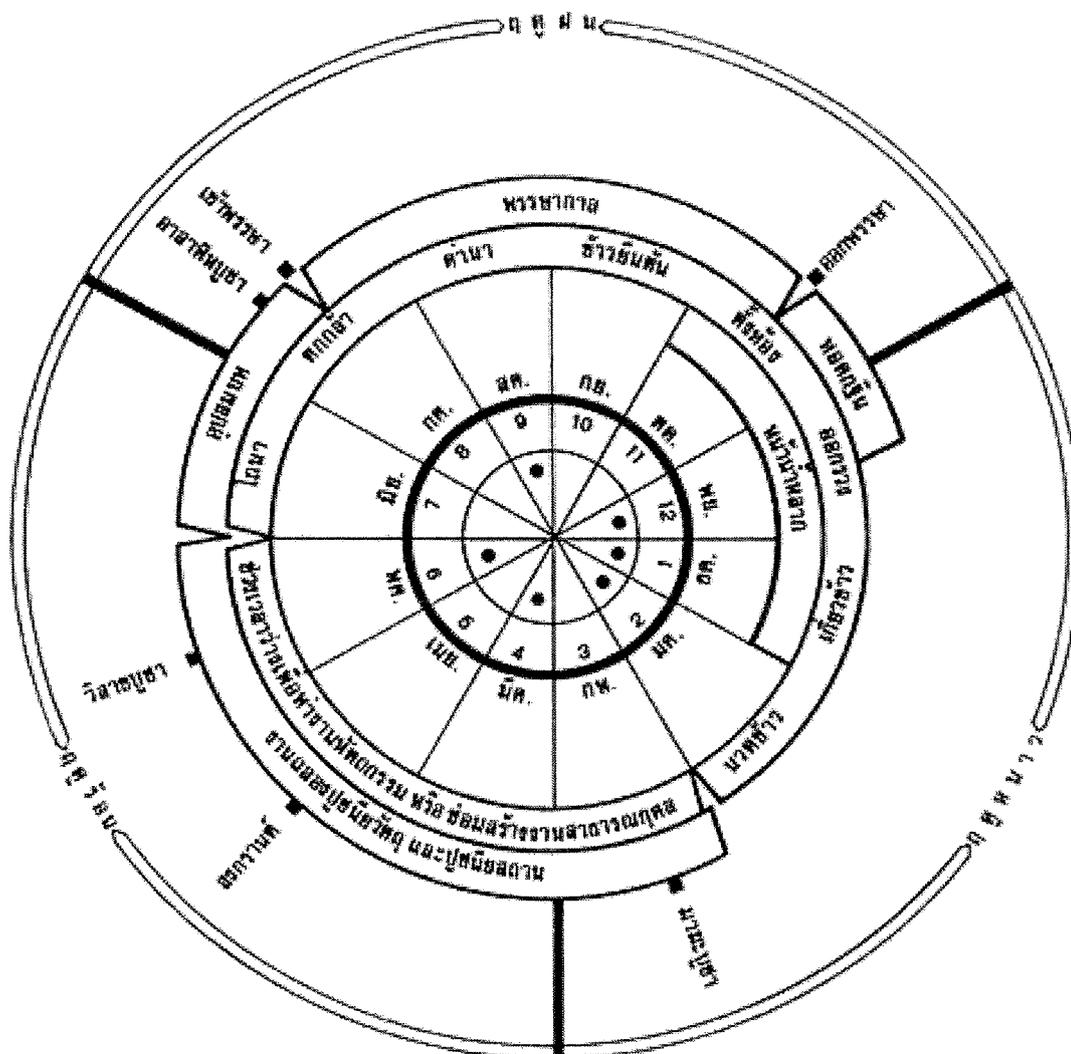
ตัวบ้าน รูปลักษณะอาคารและวัสดุของบ้านไถยวน สามารถแยกได้เป็น 2 ประเภท คือ **เรือนไม้บัว** (ไม้ไผ่) และ **เรือนไม้จริง** สำหรับเรือนไม้จริงมักรู้จักกันในลักษณะเรือนกาแลจัดอยู่ในประเภทเรือนคหบดีล้านนามีความละเอียดอ่อนในเชิงช่าง มีเรือนอีกลักษณะหนึ่งเป็นเรือนชาวบ้านเป็นเรือนไม้บัวและเรือนไม้จริงมิใช่เรือนกาแล บ้านไถยวนเป็นเรือนไม้ชั้นสูง ชั้นล่างโล่งใช้งานเอนกประสงค์ **บันไดขึ้นเรือน**เป็นบันไดขึ้นไม้ชายคาไปถึงชานหน้าบ้านและต่อด้วยเดินที่เป็นบริเวณโล่งมีฝักันด้านเดียวเป็นพื้นที่เอนกประสงค์ใช้พักผ่อน รับแขก ที่นอนสำหรับลูกชายหรือพ่อ และใช้ตั้งศพเวลามีคนในบ้านตายลง **จั่วบ้าน**หันไปทางทิศเหนือ - ใต้ ไถยวนถือว่าการหันจั่วบ้านไปทางทิศตะวันออก - ตะวันตกถือเป็นการอัปมงคล องค์ประกอบของศาสนสถานไถยวนประกอบด้วยซุ้มโจง วิหาร เจดีย์ซึ่งวางแกนตามแนวทิศตะวันออก-ตะวันตก การวางจั่วบ้านจึงเฉียงไม่ให้ซ้ำกับการวางอาคารหลักของวัด บริเวณเดินจะพบ **ร้านน้ำดื่ม** เป็นชั้นสูงจากพื้นประมาณ 80 เซนติเมตร วางหม้อน้ำดื่มพร้อมกระบวย บริเวณเพดานของเดินมักห้อยโครงไม้ดาตารางจากโครงหลังคา เรียกว่า **ควัน** เพื่อเก็บของเครื่องใช้ ด้านทิศตะวันออกของเดินจะเป็น **หิ้งพระ** ซึ่งยื่นเป็นชั้นออกไปนอกแนวผ้าบ้าน ชาวบ้านนิยมแขวนภาพสัญลักษณ์วันเกิด **ตัวเป็ง** เพื่อสักการบูชาไปพร้อมกับเวลาไหว้พระด้วย ถัดจากเดินเป็น **ห้องนอน** ซึ่งเป็นห้องปิด 4 ด้าน มีประตูต่อเนื่องกับส่วนนอก 2 ประตู ประตูหนึ่งติดกับเดิน อีกประตูหนึ่งติดกับครัวไฟ เหนือวงกบด้านบนจะติด **ห้ายนต์** ซึ่งเป็นไม้แผ่นเดียวเกาะสลักเพื่อเป็นเครื่องรางหรือยันต์กันสิ่งชั่วร้ายมาสู่ภายในเพื่อแสดงว่าเลยเข้าไปเป็นพื้นที่สำหรับภายในครอบครัวเท่านั้น คนนอกเข้าไปไม่ได้ บริเวณประตูมักยก **ธรณีประตู** ขึ้นสูง **“ข่มประตู”** ใครลวงล้ำเข้าไปจะถือว่าผิดผีถ้าคนนั้นไม่ใช่ญาติหรือคนใกล้ชิด การนอนใช้ปูเสื่อและวางฟูกบนพื้น กางมุ้ง **ฝาเรือน**ด้านยาวของห้องนอนเป็นฝาเอียงออก ฝาด้านสกัดจะเป็นฝาตรง เรือนไถยวนมีลักษณะพิเศษช่วงตามยาวของห้องนอนและครัวจะมีการวางพาตไม้กระดานแผ่นเดียวทอดตลอด เรียก **แป้นตอง** ใช้สำหรับเดินตามยาวออกไปนอกห้องโดยไม่กระเทือนคนภายในห้องที่ยังนอนอยู่ ถ้าเป็นเรือนไม้บัว ครัวไฟจะไม่แยกต่างหาก แต่ถ้าเป็นเรือนไม้จริง ครัวไฟแยกเป็นสัดส่วนต่างหาก บริเวณครัวไฟจะมีชั้นวางน้ำใช้เรียกว่า **หม้อน้ำชวะ** มักมีบันไดเพื่อไปตักน้ำจากบ่อหลังบ้าน เครื่องใช้ในครัวไฟบ้านไถยวนจะคล้ายกับไถใหญ่และไถลื้อคือยกกระบะแม่เตาไฟจากพื้นครัว บนกระบะคาดดินเหนียวและวางเตาสามเตาหรือเตาอังโล่ บริเวณเหนือแม่เตาไฟมักทำชั้นเก็บของ เครื่องใช้ อาหารแห้ง วางหม้อ กระทะและเครื่องครัวอื่นๆ หรือแขวนสาแหรกเพื่อเก็บอาหารแห้ง **สวนเชิงบันได**เป็นลักษณะพิเศษของเรือน

ไถยวนที่ไม่เหมือนใครจะปลูกไม้ประดับ ไม้ดอก ไม้เลื้อย ไม้ให้กลิ่นหอม เช่น เข็มแดง เข็มขาว เศรษฐีเรือนใน เศรษฐีเรือนนอก ราชวดี รสสุคนธ์ พวงหยก พวงแสด ฯลฯ บ้านพื้นถิ่นไถยวนทั้งสองประเภทมีการใช้วัสดุก่อสร้างที่ต่างกัน ที่เป็นเรือนไม้บั่วจะใช้หลังคามุงใบตองตึง ฝาขัดแตะ พื้นบ้านใช้โครงไม้จริงผสมไม้บั่วบ้าง ที่เป็นเรือนไม้จริงหลังคามุงกระเบื้องดินขอ ผนังไม้จริง บางส่วนใช้ฝาไหล

จากวัฒนธรรมไถยวนหรือวัฒนธรรมล้านนาที่ส่งผลมายังสภาพทางกายภาพของบ้านอย่างชัดเจนทำให้นึกถึงความสงบ ร่มรื่น เขียวชอุ่ม ความอุดมสมบูรณ์และความมีน้ำใจซึ่งถ่ายทอดเป็นหมู่บ้านไถยวนที่มีข่วงบ้านกวาดเตยบน สะอาด และเชื่อเชิญ มีบ้านเรือนและรั้วบ้านให้ความกลมกลืนของสีสันทันวัตถุซึ่งเป็นไม้สีน้ำตาลอ่อนแก่กับพุ่มไม้สีเขียวและดอกไม้หลากสี บัดนี้สูญหายกลายเป็นบ้านใหม่ ตึกแถวไปหมดแล้ว

2.1.2 แผนภูมิการใช้ชีวิตในรอบปีของชุมชนเกษตรกรรม บ้านเขาแก้วอยู่ติดเขตอำเภอเสนาให้ ซึ่งมี 5 กลุ่มชาติพันธุ์ คือ คนไทยภาคกลาง คนไทยเชื้อสายมอญ คนไทยเชื้อสายจีน คนไท-ลาว และคนไทยวน กลุ่มใหญ่ที่สุดคือไทยวนหรือกลุ่มโยนกเชียงแสนในสมัยโบราณโดยชาวไทยวนรุ่นที่ 5 ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมตลอดจนวิถีชีวิตวัฒนธรรม ทั้งด้านการพูดภาษาล้านนา การแต่งกาย การทอผ้า และอาหารพื้นเมือง สังคมของไถยวนเป็นสังคมเกษตรกรรม (อรศิริ ปาณินท์, 2539) และจากแผนภูมิการใช้ชีวิตในรอบปีของชุมชนเกษตรกรรม(โชติ กัลยาณมิตร, 2539:109)จะมีช่วงเวลาว่างเพื่อทำงานหัตถกรรมของชาวไทยวนในเดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนพฤษภาคม เช่น การทำเครื่องจักสาน การทอผ้าด้วยกี่กระตุก ปัจจุบันได้มีการจัดตั้งกลุ่มอาชีพสตรีทอผ้าบ้านต้นตาลและกลุ่มทอผ้ายกมุกหมู่บ้านงมล้อม เมื่อถึงหน้าน้ำหลากช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนธันวาคมจะจัดให้มีการแข่งขันเรือยาวประเพณีเป็นกิจกรรมที่แสดงความสามัคคี ความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของคนในชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน(สัมภาษณ์กำนันสมจิตต์ ยะกุล, 2554) หลักฐานที่ยังมีให้เห็นหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ.2475 คือ เรือยาวนารายณ์ประสิทธิ์ ที่มหาบุญมา บิดาของอาจารย์ทรงชัย วรรณกุลกับเพื่อนที่อยู่รุ่นเดียวกัน คือ นายคำ ยะกุล บิดาของกำนันสมจิตต์ ยะกุล ได้ร่วมกันติดต่อขอซื้อเรือพระยามณเฑียรทองจากกรมอุทกหารเรือซึ่งเป็นเรือที่อยู่ในขบวนราชพิธีมีอายุมากกว่าร้อยปี ขนาดกว้าง 1.20 เมตร ยาว 27.00 เมตร มีฝีพายประจำเรือ 46 ฝีพาย ซึ่งเรือพระยามณเฑียรทองนี้มีรูปร่างลักษณะที่สวยงาม มาเป็นเรือยาวประจำวัดต้นตาลและเปลี่ยนชื่อเป็นเรือยวนารายณ์ประสิทธิ์ ปัจจุบันจัดแสดงอยู่ที่ศูนย์วัฒนธรรมตำบลต้นตาล ทั้งนี้เรือยาวลำนี้ยังมีความผูกพันกับวิถีชีวิตและกิจกรรมทางพุทธศาสนาของชุมชนในรอบปี (ดูภาพประกอบที่ 2.1)

แผนภูมิการใช้ชีวิตในรอบปีของชุมชนเกษตรกรรม

● เส้นที่เป็นมรตฤกษ์ นิยมเลือกเป็นเดือนปลูกข้าวบ้านเรือน

ภาพประกอบที่ 2.1 แผนภูมิการใช้ชีวิตในรอบปีของชุมชนเกษตรกรรม
ที่มา : โชติ ภัลลาณมิตร. 2539. สถาปัตยกรรมแบบไทยเดิม. ทำพระจันทร์ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

2.1.3 เรื่องเล่าของคนแม่กำปอง หมู่บ้านท่องเที่ยวกลางหุบเขา โครงการวิจัยรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืน บ้านแม่กำปอง ตำบลห้วยแก้ว กิ่งอำเภอแม่อน จังหวัดเชียงใหม่ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548)...ด้วยความสงสัยของชุมชนที่ว่า รูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืนบ้านแม่กำปองเป็นอย่างไรและอยู่ภายใต้เงื่อนไขปัจจัยใดโดย

พ่อหลวงพรมมินทร์ พวงมาลา หัวหน้าโครงการวิจัย เน้นการมีส่วนร่วม หัวใจสำคัญของกระบวนการวิจัย เป้าหมายหลักของงานนี้ คือ การจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ต้องมีรูปแบบที่เหมาะสม และสอดคล้องกับวิถีของคนในชุมชน รวมทั้งต้องเป็นการสร้างสำนึกให้คนในชุมชนจัดการทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน เพื่อรักษาไว้ให้ลูกหลานต่อไป การศึกษาวิจัยเพื่อค้นหารูปแบบการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับบ้านแม่กำปองนั้น เป็นความพยายามของชุมชนที่จะทบทวนและค้นหาข้อมูลของตัวเอง เพื่อนำมากำหนดรูปแบบการจัดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับชุมชน องค์กรความรู้และศักยภาพชุมชนในด้านการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แบบยั่งยืนจากการเก็บข้อมูลของทีมวิจัยและผู้รู้ในชุมชนด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องนั้นทำให้ได้ข้อมูลด้านต่างๆ เพื่อที่จะมาประกอบการกำหนดแนวทางและระบบการจัดการท่องเที่ยวของแม่กำปองที่สามารถบอกเล่าได้ ดังนี้

ข้อมูลทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า ดอกเห็ด น้ำตก สมุนไพร เมียง และการแปรรูป กาแฟและการแปรรูป และเส้นทางการเดินป่าศึกษาธรรมชาติ

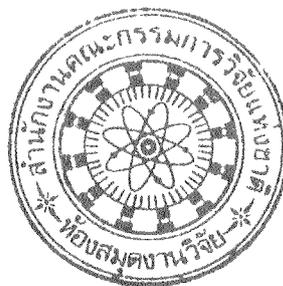
ข้อมูลวิถีชีวิต ประเพณีและวัฒนธรรม ได้แก่ วัฒนธรรมและประเพณีความเป็นชุมชน ถิ่นนาดั้งเดิมของบ้านแม่กำปอง การจักสาน การนวดแผนโบราณ และการตีมีด

การท่องเที่ยวแบบฉบับแม่กำปอง มีแบบไป-กลับวันเดียว(one day trip) แบบทัศนศึกษา และแบบมาพักค้างคืน มีโปรแกรมทัวร์ และอัตราค่าบริการ มีกฎระเบียบ ข้อบังคับของกลุ่ม มีคณะกรรมการ โครงสร้างการบริหาร มีมาตรการของคนในชุมชนและระเบียบปฏิบัติของนักท่องเที่ยว เช่น ระเบียบปฏิบัติของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ “บ้านเล็กในป่าใหญ่” บ้านแม่กำปอง เมื่อได้พบปะกับผู้ที่ทำวิจัยทำให้ชาวบ้านคิดแล้วรู้จักเอาเปรียบเทียบและวิเคราะห์ด้วย ถือว่าเป็นการเพิ่มปัญญาของการคิดและการวิเคราะห์ซึ่งในความจริงแล้วการพัฒนาไม่ว่าจะเป็นชุมชนหรือโครงการใดๆก็ตาม ถ้าไม่มีส่วนร่วมของชุมชนแล้วโครงการนั้นไปไม่รอด ส่วนกระบวนการวิจัยทำให้ชาวบ้านได้พูดคุยกันมากขึ้น มีเวทีพุดจา หรือ วางแผนแนวทางการพัฒนาชุมชนร่วมกันมากขึ้น การบริหารจัดการรายได้ ผลประโยชน์สู่ท้องถิ่น โฮมสเตย์(Homestay)บ้านแม่กำปอง เรียนรู้วิถีชีวิตชุมชนเมียง มีการตลาดโดยชุมชน มีการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตู๋กองทัพหมู่บ้านและสินค้าหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์(OTOP) เครือข่ายการเรียนรู้และประสานงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน อีกหนึ่งมุมมองในการหนุนเสริมโครงการวิจัย บ้านแม่กำปองนั้นเริ่มมีแนวคิดและเริ่มมีการจัดการท่องเที่ยวมาก่อนหน้าที่จะมีงานวิจัยเข้าไปแล้ว เนื่องจากศักยภาพความพร้อมของพื้นที่ รวมทั้งโอกาสในการผลักดัน สนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐภายนอก จากแรงผลักดันภายในชุมชนร่วมกับแรงกระตุ้นภายนอกชุมชนทำให้ชุมชนแม่กำปองลุกขึ้นมาพร้อมตัวกันเพื่อที่จะคิดค้นหาวิธีการจัดการทรัพยากรธรรมชาติของชุมชน รวมทั้งประเพณี วัฒนธรรม เป็นการ

เตรียมความพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันให้กับชุมชนก่อนที่กระแสการท่องเที่ยวจะถาโถมเข้าสู่ชุมชน
เล็กเช่นทุกวันนี้

2.1.4 **ความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านจำทวี จังหวัดพิษณุโลก** เป็นพิพิธภัณฑ์ส่วนบุคคล
ของจำสืบเอกทวี บุรณเขตต์ เกิดวันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ.2475 ที่บ้านคลองเตาไหหรือ บ้านตาปะขาว
หาย ตำบลหัวรอ อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ในครอบครัวที่ยากจน เป็นบุตรคนที่ 2 ในจำนวน 12
คนมี โอกาสเรียนจบชั้นมัธยมปีที่ 3 เป็นลูกรุ่นโตที่ต้องช่วยงานพ่อแม่ท่านจึงได้รับ โอกาสเรียนรู้
งานหลายอย่างจากครุฑทิว คุณพ่อของท่านมีความรู้ในด้านช่างหลายสาขาและเป็นครูสอนวิชาศิลปะ
ในโรงเรียนประถมซึ่งต่อมาครุฑทิวได้ลาออกจากราชการมาประกอบอาชีพทางด้านศิลปะหลาย
แขนง ความรู้ที่สั่งสมจากการช่วยงานพ่อแม่เป็นพื้นฐานให้จำสืบเอกทวี บุรณเขตต์ ได้ใช้ประกอบ
อาชีพในเวลาต่อมา นอกจากนี้ยังเป็นผู้ใฝ่รู้ชวนหาความรู้ ทำอาชีพต่างๆอีกมาก ท่านเก็บ
รวบรวมเครื่องมือเครื่องใช้พื้นบ้าน ไทยในยุคเก่าก่อนไว้เป็นจำนวนมาก สิ่งของเกือบทั้งหมดได้มา
จากการซื้อหาแทบทั้งสิ้นใช้เวลากว่า 30 ปี จำสืบเอกทวี บุรณเขตต์ เคยรับราชการทหารได้ลาออก
จากราชการเมื่ออายุได้ 46 ปีมาตั้ง โรงงานหล่อพระพุทธรูป พระบูชา พระประธานปางต่างๆบน
พื้นที่ 5 ไร่เศษในอำเภอเมืองจังหวัดพิษณุโลก เพื่อประกอบอาชีพเป็นช่างปั้นหล่อพระพุทธรูป ซึ่ง
ในอาชีพนี้จำสืบเอกทวีได้รับการยอมรับว่าเป็นช่างฝีมือเยี่ยมจากบุคคลในวงการและบุคคลทั่วไป
กระทั่งในปีพุทธศักราช 2526 จำสืบเอกทวี บุรณเขตต์ ได้รับการยกย่องจากคณะกรรมการ
วัฒนธรรมแห่งชาติให้เป็นบุคคลดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาการช่างฝีมือ แขนงช่างหล่อ ท่าน
ทุ่มเทชีวิตจิตใจสร้างพิพิธภัณฑ์ขึ้นมา ช่วงพุทธศักราช 2526 -2533 จำสืบเอกทวี บุรณเขตต์ ได้
อธิบายนำชมแก่ผู้สนใจทุกคนโดยเฉลี่ยมีผู้ชมวันละ 30 – 50 คน ต่อมาบ้านที่จัดแสดงทรุดโทรม
มากและคับแคบ ในปีพุทธศักราช 2533 จึงได้จัดสร้างอาคารพิพิธภัณฑ์ขึ้นใหม่ และปรับปรุง
ทัศนียภาพโดยรอบพิพิธภัณฑ์ ตกแต่งสวนด้วยพันธุ์ไม้ไทยหลากหลาย ในส่วนของการจัดแสดงได้
ประมวลข้อมูลจากสมุดบันทึกที่จดเรื่องราวที่สนใจเป็นส่วนตัวไว้ ประกอบกับได้ออกไปสอบถาม
ข้อมูลต่างๆเพิ่มเติมจากชาวบ้านเพื่อให้ข้อมูลสมบูรณ์ขึ้น (พรศิริ บุรณเขตต์, 2547: 14)

“... ไปเมืองพิษณุโลกแล้วไม่ไปบ้านจำทวี ก็เหมือนหนึ่งยังไม่ถึงและซึ่งกับพิษณุโลกเลย” กว่าจะ
เป็นบุคคลที่สังคมยอมรับยกย่อง จำสืบเอกทวี บุรณเขตต์ ต้องใช้ปณิธานอย่างแรงกล้าเพื่อเอาชนะ
ความยากจน ความลำบาก ความหิว และความเหนื่อยล้า ท่านต้องกระตือรือร้นเรียนรู้โลกกว้าง
ทดแทนความด้อยโอกาสที่จะได้ศึกษาในระบบอย่างเด็กส่วนใหญ่ อดทนหนักเอาเบาสู้ทั้งงานใน
ครัวเรือน และเผชิญชีวิตนอกบ้านที่สำคัญ คือ ความเป็นตัวของตัวเอง และมีวินัยต่อความมุ่งมั่น
ของตนเอง...”(พรศิริ บุรณเขตต์, 2547: 32)

2.2 ทฤษฎีและกฎหมายที่รองรับ

2.2.1 การตั้งถิ่นฐานมนุษย์ (Human settlement) หรือ Ekistics ในภาษากรีกแต่งขึ้นโดย Konstantinos Apostolos Doxiadis ในปีค.ศ. 1942 นำไปใช้กับการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในเชิงวิทยาศาสตร์ ซึ่งรวมถึงการวางแผนระดับภูมิภาค ระดับเมือง ระดับชุมชน และการออกแบบที่อยู่อาศัย ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกชนิดของการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์โดยมีมุมมองทางภูมิศาสตร์และนิเวศวิทยา สภาพแวดล้อมทางกายภาพ จิตวิทยาของมนุษย์ มานุษยวิทยา และสุนทรียภาพทางวัฒนธรรมทางการเมืองและสิ่งที่มีแนวโน้ม

ในฐานะที่เป็นหมวดของการศึกษาทางวิทยาศาสตร์พบว่า การอาศัยสถิติและคำอธิบายการจัดระเบียบในหัวข้อประกอบของ การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ : ธรรมชาติ, คน, สิ่งปลูกสร้าง, สังคม, และเครื่องชำนั้น เป็นขอบเขตการศึกษาโดยทั่วไปมากกว่า "การวางผังเมือง" และมีการทับซ้อนกับบางส่วนของทฤษฎีสถาปัตยกรรม ทั้งนี้ทฤษฎีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ที่เรียกว่า Ekistics ประกอบด้วย

ธรรมชาติ (Nature) ได้แก่

1. ทรัพยากรธรณีวิทยา (Geologic resources)
2. ทรัพยากรภูมิประเทศ (Topographical resources)
3. ทรัพยากรดิน (Soil resources)
4. ทรัพยากรน้ำ (Water resources)
5. ชีวิตพืช (Plant life)
6. ชีวิตสัตว์ (Animal life)
7. ภูมิอากาศ (Climate)

คน (Man) ได้แก่

1. ความต้องการทางชีวภาพ (Biological needs) เช่น ที่ว่าง, อากาศ, อุณหภูมิ เป็นต้น
2. ความรู้สึกและการรับรู้ (Sensation and perception-the 'five senses')
3. ความต้องการทางอารมณ์ (Emotional needs) เช่น มนุษย์สัมพันธ์ ความมั่นคง ความงาม
4. คุณค่าทางจริยธรรม (Moral values)

สังคม (Society) ได้แก่

1. องค์ประกอบของประชากรและความหนาแน่น (Population composition and density)
2. ช่วงชั้นทางสังคม (Social stratification)
3. ลัทธิทางวัฒนธรรม (Cultural patterns)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่.....2.1.1. 2555.....
เลขทะเบียน.....244218.....
เลขเรียกหนังสือ.....

4. การพัฒนาทางเศรษฐกิจ (Economic development)
5. การศึกษา (Education)
6. อนามัยและสวัสดิการ (Health and Welfare)
7. กฎหมายและการบริหาร (Law and Administration)

สิ่งปลูกสร้าง (Shells) อาคาร ย่าน หรือ บริเวณต่างๆของเมือง ได้แก่

1. ที่อยู่อาศัย (Housing)
2. บริการชุมชน (Community services) เช่น โรงพยาบาล, โรงเรียน เป็นต้น
3. ศูนย์การค้าและตลาด(Shopping centres and markets)
4. สิ่งอำนวยความสะดวกนันทนาการ(Recreational facilities) เช่น โรงละคร

พิพิธภัณฑ์ สนามกีฬา เป็นต้น

5. ศูนย์การบริหารและศูนย์ธุรกิจของเมือง(Civic and Business centers) เช่น ศาลากลาง,

ศาล , สำนักงานที่ดิน เป็นต้น

6. อุตสาหกรรม(Industry)
7. ศูนย์การขนส่ง (Transportation centres)

เครือข่าย (Networks) ได้แก่

1. ระบบจ่ายน้ำ (Water supply systems)
2. ระบบไฟฟ้ากำลัง (Power supply systems)
3. ระบบการขนส่ง(Transportation systems) ได้แก่ ทางน้ำ ถนน ทางราง และ ทางอากาศ
4. ระบบการสื่อสาร(Communication systems) เช่น โทรศัพท์, วิทยุ, โทรทัศน์ เป็นต้น
5. ระบบระบายน้ำทิ้ง (Sewage)ได้แก่ น้ำเสียจากอาคาร โรงงาน ฯลฯ และระบบระบาย

น้ำผิวดิน (Drainage) ได้แก่ น้ำฝน น้ำหลาก เป็นต้น

6. ผังกายภาพ (Physical layout-Ekistic plan)

2.2.2 กฎหมาย ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้อง

สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ได้อาศัยอำนาจในราชกิจจานุเบกษา เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ.2551 ในการกำกับดูแลโฮมสเตย์หรือที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบทในประเทศไทย ประกอบด้วย

- 1) ประกาศสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว เรื่อง กำหนดมาตรฐานบริการท่องเที่ยวมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ.2551 ในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 20 มีนาคม 2551

- 2) ระเบียบสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ว่าด้วยการประเมินมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ.2551

3) ระเบียบสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว ว่าด้วยการใช้เครื่องหมายรับรองมาตรฐานโฮมสเตย์ไทย พ.ศ.2548

4) มาตรฐานโฮมสเตย์ไทย โดยกลุ่มประสานการพัฒนาบริการท่องเที่ยว สำนักพัฒนาบริการท่องเที่ยว สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โทร/โทรสาร. 02216 6512 หรือ <http://homestaythai.tourism.go.th> และ Template-Home stay 001-006

2.3 ผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ชนิกา ฉัตรสูงเนิน(2551) ศึกษาศักยภาพตามตัวชี้วัดมาตรฐานการจัดตั้งที่พักแบบโฮมสเตย์ ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสน อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย เปรียบเทียบกับดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานโฮมสเตย์ของสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และเพื่อศึกษาลักษณะที่พักที่นักท่องเที่ยวต้องการ ผู้ให้ข้อมูลคือ หัวหน้าครัวเรือน จำนวน 50 ครัวเรือน นักท่องเที่ยวชาวไทย 42 คน ชาวต่างประเทศ 42 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่าศักยภาพความพร้อมในการจัดตั้งที่พักแบบโฮมสเตย์ ในเขตเทศบาลตำบลเวียงเชียงแสนด้านที่พักและด้านสภาพแวดล้อมอยู่ในระดับดีมาก ศักยภาพความพร้อมอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านมูลค่าเพิ่มอยู่ในระดับดี โดยศักยภาพความพร้อมด้านการจัดการ ด้านส่งเสริมการตลาดอยู่ในระดับต้องปรับปรุงมากที่สุด

ปวีณา งามประภาส(2550) บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ กรณีศึกษาเปรียบเทียบองค์การส่วนตำบลห้วยแก้ว หมู่บ้านแม่กำปอง กิ่งอำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ และองค์การบริหารส่วนตำบลบางเจ้าฉ่า หมู่บ้านยางทอง อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำ คณะกรรมการท่องเที่ยว สมาชิกกลุ่มชาวบ้าน กลุ่มพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล และจากแบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ผลการศึกษาพบว่า หมู่บ้านแม่กำปองมีการบริหารจัดการรายได้ที่แสดงถึงความโปร่งใสและมีการนำรายได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาชุมชนในรูปแบบปิ่นผลสหกรณ์อย่างทั่วถึง มีการจัดทำบัญชีและชี้แจงยอดรายรับและรายจ่ายให้แก่ชาวบ้านทุกคนได้ทราบต่างจากหมู่บ้านยางทอง หมู่บ้านแม่กำปองมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวตามขีดความสามารถในการรองรับของแต่ละหมู่บ้านอย่างเคร่งครัดกว่าหมู่บ้านยางทอง สำหรับบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 2 แห่งควรจัดกิจกรรมเพื่อสานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างชาวบ้านและองค์การบริหารส่วนตำบลให้มากขึ้น โดยเฉพาะกับแกนนำที่ทำงานในชุมชน กระตุ้นให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมในทางการเมืองการปกครองมากกว่าการเป็นผู้รับการพัฒนาเพียงฝ่ายเดียว

อุไร เอี่ยมเอาพร(2550) ศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดที่พักโฮมสเตย์ ของชุมชนบ้านแม่ตอน หมู่ที่4 ตำบลเทพเสด็จ อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่ ด้านแนวความคิด ความสนใจเข้าร่วมในการจัดที่พักในรูปแบบโฮมสเตย์บริการนักท่องเที่ยว ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ด้านรูปแบบการจัดการตั้งธุรกิจการจัดที่พัก โดยผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย หัวหน้าครอบครัว ผู้นำหมู่บ้าน ผู้นำส่วนท้องถิ่นหรือผู้บริหารองค์การส่วนตำบล และผู้เกี่ยวข้องด้านการท่องเที่ยวในชุมชน จำนวนทั้งสิ้น 75 คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ การเข้าถึงหมู่บ้านมีความสะดวกสบายเป็นถนนลาดยาง ภายในภายนอกบริเวณหมู่บ้านมีความปลอดภัย **ที่พักอาศัยสะดวกสบายในการค้างแรม และปัจจัยสำคัญของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความเหมาะสมด้านระบบนิเวศพร้อมทั้งวัฒนธรรม**

บุษณา สมลา(2549) การศึกษาการบริหารจัดการที่พักอาศัยแบบโฮมสเตย์ ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาหมู่บ้านบุไทร อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา โดยยึดดัชนีชี้วัด 8 ด้านของโฮมสเตย์มาตรฐานสำหรับการบริหารจัดการ ได้แก่ ด้านที่พัก ด้านอาหารและโภชนาการ ด้านความปลอดภัย ด้านการจัดการ ด้านกิจกรรมท่องเที่ยว ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านมูลค่าเพิ่ม และด้านส่งเสริมการตลาด มีกระบวนการเก็บข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลภาคสนามจากการสัมภาษณ์ สังเกต และแบบสอบถามสำหรับประชากร 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเจ้าของบ้านพักโฮมสเตย์ 18 หลัง (100%) กลุ่มสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรม 54 รายจาก 110 ราย กลุ่มนักท่องเที่ยวเดือนตุลาคม 2549-มกราคม 2550 รวม 80 ราย และผู้นำกลุ่มโฮมสเตย์-กรรมการบริหาร 3 ราย ผลการวิจัยพบว่าชุมชนบ้านบุไทรใช้หลักความพอประมาณมีการวางแผนใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นทั้งส่วนเป็นที่พัก การให้บริการและกิจกรรมท่องเที่ยวอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ต่อชุมชน หลักความมีเหตุมีผลอาศัยการมีส่วนร่วมของชุมชน หลักภูมิคุ้มกัน โดยมีสหกรณ์ออมทรัพย์เป็นแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำและปลูกฝังเยาวชนให้ช่วยกันดูแลรักษา เกิดการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาประยุกต์กับศาสตร์สมัยใหม่ออกมาในรูปแบบของผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้ สร้างแหล่งเรียนรู้ด้านเกษตรกรรม **ปัจจัยสำคัญที่สร้างความสำเร็จในการทำโฮมสเตย์ของชุมชนบ้านบุไทรมาจากภาวะความเป็นผู้นำของประธานกลุ่มฯและการมีส่วนร่วมของเหล่าสมาชิก**

พระ พิพัฒน์ โยธะพงศ์(2547) การศึกษาการจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์ เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษาหมู่บ้านวัฒนธรรมผู้ไทย บ้านโคกโค้ง อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้กำหนดกรอบเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการและรูปแบบการบริหารจัดการแหล่งพักอาศัยแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยว 6 ด้าน ได้แก่ ด้านองค์การ ด้านกายภาพ ด้านการตลาด ด้านการเงิน ด้านกิจกรรมแหล่งท่องเที่ยว และด้านสิ่งแวดล้อม ผลการศึกษาพบว่า หมู่บ้านโคกโค้งเปิดโฮมสเตย์ตั้งแต่พ.ศ.2541 จนถึงปัจจุบัน(2547) มีรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จัดการโดยชุมชนมี

ส่วนร่วม เป็นหมู่บ้านชนบท ที่มีวิถีชีวิต วัฒนธรรมและประเพณีเป็นเอกลักษณ์ของชาวผู้ไทยและดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน ประชากรส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร พื้นที่ในหมู่บ้านร้อยละ 90 ใช้ทำนา แหล่งพักอาศัยส่วนใหญ่เป็นอาคารครึ่งอิฐครึ่งไม้ชั้นเดียว ใต้ถุนสูง เช่นเดียวกับบ้านทั่วไปในภาคอีสาน ในหมู่บ้านมีวัดเป็นศูนย์กลางในการทำกิจกรรมต่างๆ **ชุมชนมีความต้องการเงินทุนสำหรับบำรุงรักษาบ้านพักที่เป็นโฮมสเตย์และแหล่งท่องเที่ยวในหมู่บ้าน**

นราธิป ผลบุญรักษ์(2547) การศึกษารูปแบบในการปรับที่อยู่อาศัยเดิมเป็น “โฮมสเตย์” ของชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจำนวน 19 หลัง โดยมีเครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถามและการลงพื้นที่สำรวจทางกายภาพ ในการใช้ประโยชน์ในตัวอาคาร ผลการวิจัยพบว่า จากรูปแบบเดิมเป็นอาคารเรือนไทยภาคกลาง มีห้องส้วมภายนอก การอาบน้ำให้อาบที่ทำน้ำริมคลองติดกับตัวบ้าน หรือน้ำคลองใส่ตุ่มแกว่งด้วยสารส้มให้ตกตะกอน ปัจจุบันมีการสร้างห้องส้วม ห้องอาบน้ำเพิ่มนอกอาคารและในอาคาร แต่ยังคงสภาพของอาคารที่เป็นสถาปัตยกรรมทรงไทย มีการปรับที่อยู่อาศัยเดิม 5 หลังคาเรือน ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหา ควรมีหน่วยงานเจ้าหน้าที่ภาครัฐหรือกลุ่มวิจัยเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมไทยของมหาวิทยาลัยเข้าไปดูแล ให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดเพื่อให้ความรู้ เป็นการอนุรักษ์สืบต่อไป

อาคม อาจแสง(2546) การสำรวจศักยภาพของการพัฒนาที่อยู่อาศัยรูปแบบโฮมสเตย์ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : กรณีศึกษา เกาะเกร็ด อำเภอปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี และเพื่อคาดการณ์ถึงปัญหาที่อาจเกิดตามมา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้มี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มการศึกษาเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชากร 838 ครัวเรือน มีจำนวน 271 คน โดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มการศึกษาเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้นำทางศาสนา ผู้บริหารชุมชน ผู้ประกอบการกิจกรรมบ้านพักแบบโฮมสเตย์รวม 11 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และสำรวจทรัพยากรท่องเที่ยวโดยการบันทึกและถ่ายภาพ ผลการวิจัยพบว่า มี 63 ครัวเรือน หรือร้อยละ 23.3 ที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาไปสู่การเป็นที่อยู่อาศัยในรูปแบบโฮมสเตย์ ปัญหาอุปสรรคที่อาจเกิดตามมาได้แก่ ด้านการตลาด การสำรองที่พัก การประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว การโฆษณาประชาสัมพันธ์ การแย่งลูกค้า การตัดราคากันเอง การคาดหวังที่แตกต่างกันระหว่างแขกผู้มาพักและเจ้าของบ้าน ด้านคุณภาพการบริการ คุณภาพของอาหาร ความสะอาด ความปลอดภัย และปัญหาผลกระทบด้านสังคมและวัฒนธรรม อันนำไปสู่ความแตกแยกภายในชุมชน

2.4 สรุป

จากความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่องที่วิจัย ทฤษฎีและกฎหมายที่รองรับ และผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะเป็นแนวทางในการหาคำตอบด้านการบริหารจัดการเรือนแรม(โฮมสเตย์)ที่บ้านเขาแก้ว หรือการพัฒนาให้เป็นแหล่งปัญญาที่เบิกบาน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชน

เนื่องจากบ้านเขาแก้วนับเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมไทยวน มีสิ่งปลูกสร้างที่เป็นกลุ่มเรือนไทยที่มีรูปแบบหลากหลายซึ่งนับวันจะหายากขึ้นทุกที บ้านเขาแก้วอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครประมาณหนึ่งร้อยกิโลเมตร ผู้ทำการวิจัยเห็นว่าบ้านเขาแก้วและชุมชนใกล้เคียงเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมล้านนา และมีเอกลักษณ์ของการปลูกสร้างเรือนไทยที่มีลักษณะเฉพาะ สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ทั้งแบบไป - กลับวันเดียว(one day trip) แบบทัศนศึกษา และแบบพักแรมค้างคืน จากข้อมูลมาตรฐานโฮมสเตย์ไทยที่ขึ้นทะเบียนกับสำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ.2551 มีจำนวนโฮมสเตย์เพียง 80 แห่งจาก 40 จังหวัด และไม่ปรากฏชื่อโฮมสเตย์จากจังหวัดสระบุรี เมื่อเทียบกับจำนวนจังหวัดในประเทศไทย 77 จังหวัด จะเห็นว่ายังมีชุมชนอีกมากที่มีศักยภาพมีความพร้อมในการจัดตั้งเรือนแรม(โฮมสเตย์) หากนำกระบวนการของหมู่บ้านแม่กำปอง จังหวัดเชียงใหม่และผลงานวิจัยบ้านเขาแก้วนี้มาปรับใช้จะช่วยให้ชุมชนต่างๆสามารถค้นหาการบริหารจัดการเรือนแรม(โฮมสเตย์)ที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวตามลักษณะแหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น เห็นความสำคัญของการสืบทอดเอกลักษณ์พื้นถิ่นอย่างยั่งยืน และมีความเข้าใจภูมิปัญญาการปลูกเรือนไทย จะส่งผลให้พัฒนาเรือนแรม(โฮมสเตย์)ไทยมีการบริหารจัดการได้มาตรฐานเพื่อตอบรับกับการเปิดการค้าเสรี(AFTA)ในพ.ศ.2558 และนำไปสู่การสร้างเสริมรายได้ให้กับชุมชน โดยชุมชนอีกทางหนึ่ง